

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Parlamentarne krize

Vremena, kakršnega imamo letos, pač ne pomnijo tudi najstarejši ljudje. Vse je narobe, postavljeno na glavo. Koncem junija se zavijamo v površne tiskimo roke v žep. Sredi poletja, ko nas je večkrat plašila suša, uničujejo letos silni nalivi in velike povodnji polja in njihove pridelke. Naš kmet gleda v bodočnost še s težjim srcem, kakor bi sicer. K gospodarsko-politični krizi, ki ga je dušila še doslej, se pridružuje še pošast slabe letine, ki lahko uniči zadnje njegove nade. S skrbjo navdaja nenormalno vreme naše gospodarske kroge, ker še bolj ovira že itak minimalni promet, z žalostjo opazujeta večne oblake mešcan in uradnik, ki sta že težko pričakovala poletnega solnca, da si na dopustu okrepita zdravje in osvežita duševne sile.

Ko opazujejo to nenaravno vreme in trpi pod njim, se ti nehotne vsiljuje misli, da vplivajo skrivnostne sile, ki so nas v juniju udarile z jesenskimi dežjem in pomladanskimi poplavi, tudi na javno mišljenje ljudi. Tudi to je kaotično, brezupno, pa naj ga gledamo pri nas doma ali pri svojih bližnjih in daljnih sosedih.

Da je holan naš jugoslovanski parlament in da skoro ni upanja na čvrsto okrevanje, nam je jasno vsem. Da so nezdružive razmere na Madžarskem, na Bolgarskem, v Grčiji in Italiji, tudi o tem ni dvoma. O usodni parlamentarni in celo državno-politični krizi v bratski Českoslovaški republiki smo že povsem razpravljali. Ravno v dneh svojega največjega slavlja, mogočne vseslovske manifestacije, preživlja Praga usodne trutke, kakršnih še ni bilo od prevrata sem. Pojavlja se možnost dodela nove orientacije českoslovaške državne politike, ker je vedno manj upanja, da bi mogel današnji parlament spraviti državni voz zopet na trdno cesto. Zato se vedno znova pojavljajo tudi med skoz in skoz demokracičnega duha prežetim českim narodom vesti o diktaturi.

V izredno težki krizi je avstrijski parlament, ki ga razburja šolska reforma. Najmočnejša vladna stranka so krščanski socijanci, ki imajo kancelarja in najvažnejše ministre. A stranka sama trpi na notranjem razdoru, preživlja krizo, ki po svoji usodnosti ne zaostaja za krizo naše radikalne stranke. Kot zadnji up so poklicali zdaj na vodstvo bivšega štajerskega deželnega glavarja Rintelena, od katerega odločnosti upajo rešitve. Izgledov pa je le malo, zato se vedno čedalje vrste napovedi novih volitev.

Manjšinska vlada v Nemčiji nikakor ne more prebroditi nevarnega preliva med socialistično Scilo in monarhistično Karibdo v vprašanju odškodnine bivšim dinastijam. Računati je treba zato z odstopom sedanje vlade ali pa celo tudi z novimi volitvami.

Deseta Briandova vlada v Franciji, kakor se je bati, ne bo mogla nuditi onega močnega režima, ki bi ga ta naša prijateljska in zavezniška država tako nujno potrebovala. Vse kaže, da bo tudi francoska parlamentarna kriza trajala še dalje na škodo Francije in vse Evrope.

Na Poljskem so s parlamentarizmom v današnji obliki že obračunali in se resno pripravljajo na spremembo ustave, ki ne bo nič drugega kakor prikrita diktatura.

Tako je politično obzorje, kamorkoli pogledamo, enako polno temnih oblakov, kakor neusmiljeno poletno nebo, ki nam ne privošči oddiha in solnca.

Italijani provocirajo v Dalmaciji

— Zagreb, 25. junija. Iz Dubrovnika prihaja poročilo o italijanskih provokacijah domačega prebivalstva. V gruškem pristanu se je zgodil večer popoldne sledilci zelo značilen incident med našimi delavci in italijanskimi mornarji. Več delavcev Hercegovincev je dobilo od svojega glavarja nalog, da prelozijo en vagon lesa na ladjo. Ko so delavci korakali ob obali mimo italijanskega parnika „Giustizia“, je vzkliknil brez vsakega najmanjšega povišanja glasu: „Kaj hočeš ti, zamorec Jugosloven? Razbijem ti glavo!“ Nato je delavec, ki razume italijanski jezik, odvrnil: „Idi na krov!“ Italijan je nato udaril delavca s pestjo, naka je slednji reagiral ter prisilil Italijana krepko zaisceno. Nato so prisilili mornarju izstavičiti njegovi tovariši na pomoč ter oboroženi napadli naše goroke delavce. Italijani so težko ranili enega delavca, ki se branil pred italijanskim izstavičem. Nadaljni pretep so preprečili vrožniki.

Začetek razprave o beogradskih konvencijah

Ekspeze zunanjega ministra dr. Ninčiča. — Velik vihar v zbornici. — Seja se nadaljuje tudi popoldne.

Beograd, 25. junija. Za današnje dopoldansko sejo skupščine je bilo povsod napeto zanimanje. V razpravo so prišle takozvane beograjske konvencije. Seja je ob veliki udeležbi pričela ob 10. dopoldne. Predsednik dr. Subotić je zbornico naznanil, da so se izvršile nekatere spremembe glede razporeda dnevnega reda. Tretja točka »beograjske konvencije« pride na drugo in druga se pomakne na tretje mesto.

Zbornica je izvolila skupščinski odbor, ki ima proučevati netunjske konvencije. V odbor je bilo izvoljenih: 8 radikalov, 4 radičevci, 2 samostojna demokrata, 1 klerikalec, 1 spahovec, 2 dav. demokrata, 1 zemljoradnik, 1 član Jovanovičevega kluba in 1 hrvatski federalist.

Zbornica je nato pričela razpravo o beogradskih konvencijah. Ko je dobil besedo zunanji minister dr. Ninčič, je nastal v zbornici hipoma grobna tišina. Dr. Ninčič je podal kratek ekspezo o pomenu in nastanku konvencij. Branil je konvencije. Ob-

enem je izjavil, da bi sam za sebe in za svojo stranko lahko odklonil odgovornost za te konvencije, ker takrat ni bil minister in njegova stranka ni bila v vladi. Kljub temu se zavzema za nje in prosi zbornico, da jih sprejme. Odločno mora obsojati, da se ulica vmešava v zunanjo politiko, obsojati mora tudi demonstracije. (Klici ogorčenja: Narod je sodil.)

Dr. Ninčič je nato pripomnil, da bo podal glede konvencij strokovnjska pojasnila dr. O. Rybář. V parlamentu je nastal vihar. Posl. Pribičević: »Neparlamentarec ne more braniti ministra! Sami se s tem degradirate! Ali ne znate govoriti?«

Predsedujoči predsednik je na podlagi poslovnika pojasnil, da ima dr. Rybář kot zaupna oseba vlade pravico govoriti v zbornici.

Govorila sta nato dr. Buč, ki je ostro napadal vlado in Joco Jovanović. Seja ob 13. se traja in se popoldne nadaljuje.

Šolska debata v Narodni skupščini

Živahna in mestoma viharna seja. — Vlada se ogiblje interpelacijskih razprav. — Ostri napadi na vladino prosvetno politiko.

— Beograd, 25. junija. Narodna skupščina je včeraj popoldne nadaljevala razpravo o interpelaciji posl. Juraja Demetrotiča glede odprave oddelkov na hrvatskih srednjih šolah. Prvi je govoril posl. Milan Grol, dav. dem., ki je očital vladi popolno pasivnost v prosvetni politiki in je ugotovil, da se vlada ne briga za to, da bi sistematično gojila pismenost med našim nepismenim narodom. Prosvetni minister Miša Trifunović je ugovarjal večkrat govorniku.

Juraj Demetrotič je nato dokazoval kako je Radić brez zakonite podlage preganjal učitelstvo na Hrvatskem in v Slavoniji. V imenu kluba SDS predlagala, da zbornica izreče vladi nezaupanje in da se čimprej skupščini predloži zakon o osnovnih šolah.

Med dr. Bazalom (hrv. fed.) in bivšim prosvetnim ministrom Svetozarjem Pribičevićem je prišlo do ostrega besednega dvoboja. Radikal Vasa Franišević je v imenu vladine večine predla-

gal prosti prehod na dnevni red. Ta predlog je bil z večino vladnih strank sprejet. Podpredsednik dr. Subotić je nato začel zaključevati sejo z motivacijo, da je prva interpelacija že odpravljena in da določa prihodnjo sejo za jutri z dnevnim redom:

1. Volitev odbora za pretres netunjskih konvencij;
 2. Poročilo odbora za proučevanje spremembe člena 89. finančnega zakona, ki se nanaša na razširjenje beograjske vseučiliškega zakona na zagrebško univerzo in
 3. Razprava o beogradskih konvencijah.
- Ko je predsednik dr. Subotić prekinil razpravo o interpelacijah in naznanil dnevni red, je nastal v zbornici silen vihar. Opozicija je protestirala in vzklikala večini: »Sramota!« Bojite se interpelacij!
- Za včerajšnjo šolsko debato je vladalo povsod veliko zanimanje in zato je bila seja ves čas živahna.

Vatikan in države Male antante

Po praških informacijah skuša Vatikan ublažiti svoje odnose napram državam Male antante.

— Praga, 25. junija. Vodilni zunanje-politični krogi in tudi druga javnost se zelo interesirajo za razmerje med Vatikanom in državami Male antante. Splošno smatrajo, da se bodo odnosi med Českoslovaško in Vatikanom končno uredili, da postanejo normalni, čeprav je bil Vatikan prvotno zelo ogorčen radianske velike proslave praznika nacionalnega mučenika in svetnika Jana Husa. Obstojata upanje, da se bodo difference izravnale in da bo v kratkem imenovan nov českoslov. poslanik pri Vatikanu.

Predsednik rumunskega ministrskega sveta general Averescu namerava po poročilih iz Rima povodom svojega poseta Mussoliniju posetiti tudi papeža in se obenem z vodilnimi vatikanskimi krogi posvetovati o zaključitvi konkordata. Sprejet bo najbrže načrt, ki je bil sestavljen že leta 1921. v Rimu. Konkordat z Rumunsko naj bi bil sklenjen

po istih načelih, kakor s Poljsko. Vatikan se brani dati Rumunski privilegije, ki jih je prej dal avstrijsko-ogrskim vladarjem češ, da so biti ti privilegiji osebnega značaja in da se ima sedaj imenovanje škofov izvajati na povsem novih temeljih.

Odnosi med Vatikanom in Jugoslavijo niso najprizrečnejši, toda nekateri faktorji delujejo na to, da se vzpostavijo pristrčni in iskreni odnosi. Incident, ki je nastal radi zavoda Sv. Jeronima v Rimu, skušajo sedaj izravnati na ta način, da se izmenjajo vodilne diplomatske osebnosti. Posl. dr. Smolaka je že prevzel novo mesto poslanika v Berlinu. Čakajo še, da Vatikan odpokliče papeškega nuncija Pelegrinettija iz Beograda. Na ta način bi se odstranil spor, ki je povzročil prekinjenje pogajanj in ki je v bistvu povsem osebnega značaja.

ČESKOSLOVAŠKE ZAŠČITNE CARINE IN JUGOSLAVIJA

— Praga, 25. junija. Listi omenjajo, da sta povodom konference Male antante na Bledu dr. Beneš in dr. Ninčič razpravljala tudi o zaščitnih carinah, ki jih je Českoslovaška uvedla na uvoz poljedelskih produktov, s katerimi je zelo prizadel jugoslovenski izvoz žita. Zunanji minister dr. Beneš je dr. Ninčiču obljubil, da se zaščitne carine ne vporabijo na jugoslovanske poljedelske izdelke.

REPUBLIKANSKA ZAROTA NA ŠPANSKEM

— Madrid, 25. junija. Policija je odkrila obsežno, dobro organizirano republikansko zaroto, kateri so se pridružili predvsem intelektualni krogi. Aretiranih je bilo več vojaških šefov, med njimi tudi znani poveljnik Weyler Aguilera. Zarota je bila potlačena v poslednjem trenutku. Javni mir in red nista bila nikjer kaljena.

KUGA NA URALU

— Moskva, 25. junija. Na raznih krajih Urala je izbruhnila kuga, ki je doslej zahvatala nad 100 žrtev. Oblasti so podvzele obsežne mere, da se kuga omeji in zatre.

Vedno hujsše vremenske katastrofe v Srednji Evropi

Nalivi trajajo dalje. — Vode neprestano naraščajo. — Strela ubila sedem vojakov. — Nevarnost poplav tudi v Jugoslaviji. — Nevihta v Zagrebu.

(Glej tudi članek na 4. strani.)

— Zagreb, 25. junija. Danes od 12. do 13. je nastal nad mestom Zagrebom in okolico siloviti erkan, ki je mestoma povzročil po polju in nasadih veliko škodo. Orkan se je razvil z največjo naglico. Na igrališče športnega kluba »Gradjanskog« v bližini državnega kolodvora je med divjanjem viharja udarila strela ter ubila nekega, do- sledje še ne agnosiranega mladeniča in težko ranila nekega delavca. Vihar je ponehal okoli ene ure. Na lice nesreče je odšla uradna komisija.

— Gradec, 25. junija. Danes tu neprestano dežuje. Poročila iz Zgornje Štajerske javljajo, da so tam veliki nalivi.

— Berlin, 25. junija. Nalivi trajajo neprestano dalje. Vezera in spodnja Laba sta poplavlili velike ravnine in je košnja popolnoma uničena. Naraščati je začela tudi Odra. Pri Vieczu je Odra narasla za 4,65 m. Na mnogih mestih je velika nevarnost, da reka podere nasipe. Na kraj nevarnosti so prispeli močnejši oddelki pionirjev.

— Berlin, 25. junija. Nad večjim delom Nemčije divjajo nevihte in deževje. Pri radiopostaji Neusalz je strela ubila 7 vojakov. Tudi na drugih mestih zaznamujejo več slučajev, da je strela ubila ljudi.

— Berlin, 25. junija. Vodno stanje vseh rek Nemčije nevarno narašča in nevarnost katastrofalnih povodnji postaja od dne do dne večja.

Odhod sokolskega naraščaja na praški zlet

Ljubljana, 25. junija.

Danes ob pol 1. opoldne so odpotovali prvi jugoslovanski Sokoli na vsesokolski zlet v Prago. So to jugoslovanski sokolski naraščajniki, ki se v nedeljo pridružijo mladi vseslovanski sokolski armadi in nastopijo v Pragi pred celim kulturnim svetom kot glasniki vseslovske solidarnosti in vseslovske moči.

V jugoslovanski naraščajniški ekspediciji se nahajajo oddelki mladih Sokolov in Sokolice iz vseh krajev naše države. Kot zbirno mesto je bila določena bela Ljubljana, kjer so se že tekom včerajšnjega dne zbirali naraščajniki iz ostalih krajev Slovenije in iz cele države. Na kolodvorih so bili pozdravljeni po delegatih ljubljanskih sokolskih društev in sokolskega saveza. Mladi sokolski bojovníki so bili večinoma nastanjeni v Mladiki, ki je tudi to pot pokazala, kako požrtvovalno se stavlja v službo vsake naše nacionalne akcije. Mladi naraščajniki so zelo hvaležni vodstvu ter celokupnemu sprejemu v tem zavodu. Proti večeru so si v gručah ogledovali mesto, kjer so vzbujali povsod simpatično pozornost.

Danes dopoldne so se na sokolskem vežbališču v Tivoliju vršile prve skupne vaje vseh moških in vseh ženskih naraščajnikov. Na vežbališču so bili vrhovni predstavniki sokolskega saveza s starost br. Ganglom na čelu. Načelnik br. Dr. Mur-nik je delil zadnje dispozicije za odhod. Na vežbališču je sviral godba dravske divizijske muzike pod osebnim vodstvom kapelnika dr. Čerina.

Mladi naraščajniki so izvajali vse predpisane praške proste vaje strumno ter z brezhibnim soglasjem. Bilo je veselo gledati te mlade mišice, te pogumne sokolske obraze in te žareče oči, kako se veselo velikih vsesokolskih praznikov, od koder se povrtno z nemaljnimi spomini in s poglobljeno vero v velike sokolske ideale.

Naraščajniki poedinih žup so prispeli s svojimi prapori. V Pragi poklonijo jugoslovanski naraščajniki svojim českoslovaškim bratom krasen prapor v znak vsesokolskega naraščajniškega probratimstva.

Ženski naraščaj vodi s. Varogova, do- čim je možki naraščaj pod energično komando br. Ryške.

Večina izvenljubljanskega naraščaja je danes opoldne obedovala v restavraciji Zvezda, kjer jim je g. Krapež postregel s priznano svojo ljubeznivostjo in dobro kuhinjo.

Opoldne so se naraščajniki in naraščajnice zbrali na kolodvoru k odhodu. Kljub nalivi, ki je divjal ravno ob času odhoda, se je na postaji nabralo precej prijateljev mladih sokolskih junakov, od katerih so se prisrčno poslovili.

Tudi mi jim želimo srečno pot in mnogo uspeha v zlati slovanski Pragi.

Darujte za sokolski Tabor!

dne večja. Škoda na žetvi vsled povodni cenijo samo v Šleziji na 30 milijonov zlatih mark. Več nasipov ob Labi je poruših. Tudi Renu je počela naraščati in so dokl v Mannheimu že pod vodo.

— Mehiko, 25. junija. Mesto Villa de Leo je vsled nalivov popolnoma porušeno.

Trajno deževno vreme zadnje dni po celi Srednji Evropi je znatno vplivalo na vodno gladino Dunava, ki je radi velikih vodnih dotokov iz alpskih dežel tako narasla, da preti na marsikaterih krajih na Ogrskem in v Banatu poplava. Posebna nevarnost preti nasipu v Apatinu, kjer se vrše velike priprave, da se prepreči nesreča in ev. poplava Dunava preko nasipa, s čimer bi bile eksistenčno ogrožene tamošnje obširne planjave.

Pri samem Beogradu ne obstoja nevarnost, da bi Dunav povzročil poplave. Sava pada, Drava je normalna. Nevarnost poplave obstoja za sedaj samo od madžarske meje pa do pod Apatina. V nevarnosti so tudi železniška proga in nasipi pri Bogojevcu. Ako pa bodo nalivi v Srednji Evropi trajali še dalje, seveda ni izključeno, da prestopi Dunav svoje bregove tudi pod Beogradom.

Odstop rektorja beogradske univerze

— Beograd, 25. junija. Veliko senzacijo je vzbudila danes vest, da je rektor beogradske univerze g. Pavle Popović odstopil z motivacijo, da to stori v znak ogorčenega protesta, ker je Narodna skupščina odnosno vlada odklonila, da bi bili univerzitetni profesorji izvezti od mestnosti. Nekateri profesorji so novinarjem izjavili, da je sklicana za danes dop. izredna seja profesorskega zbora, na kateri bo rektor Pavle Popović izrecno poročal o vzrokih svoje demisije. Pričakovati je, da bo več univerzitetnih profesorjev sledilo svojemu rektorju in da bodo podali odstavke. Na vprašanje nekaterih dopisnikov zagrebških in ljubljanskih listov, da-li pozove beogradska univerza tudi ostale univerze, da jim slede, so profesorji odgovorili, da tega ne store. Zagrebška univerza je v takem položaju, da bi se ne želela udeležiti te akcije. Zagrebčanom je dano na svobodo, da sami zavzamejo stališče napram ne-stalnosti. Svoje stališče naj zavzame tudi Ljubljana.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Malo ponudb in povpraševanja. Prodan 1 vagon lipovih hlodov od 35 cm in 2,50 m dolžine naprej, brez velikih grč, fco. Podbrdo za 100 kg 66 Din.

Efekt: Investicijsko posojilo iz leta 1921. 72.50—73. Loterijska državna renta za vojno škodo 302.50. Zastavni listi Kranjske deželne banke 20—22. Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke 20—22. Celjska posojilnica dd. 193. Ljubljanska kreditna banka Ljubljana 175—195. Merkantilna banka Kocjeve 100—103. Prva hrvatska štedionica Zagreb 863—867. Slavenska banka dd. Zagreb 49. Strojne tovarne in livarne dd. Ljubljana 80—86. Zdržene papirnice 102.

Zagrebska borza.

De vize: Curih 10.94224—10.98224. Praga 167.28—168.28. Pariz 164.50—168.50. Newyork 56.36—56.66. London 275—276.20. Trst 204.18—205.38. Berlin 13.47—13.50. Dunaj 799—803.

Efekt: 70dst. invest. posojilo 1921 73. 2 in polodst. drž. rente za ratnu štetu 310—311. Ljubljanska kreditna 175. Hrv. eskomptna banka 101—103. Kreditna banka Zagreb 102—104. Hipotekarna banka 56—56.53. Jugobanka 92—93. Prastedionica 862—865. Slavenska banka 54. Eksploatacija 15. Drava d. d. Osijek 190. Šeherana Osijek 270—275. Isis d. d. 55. Nihag 22. Gutman 215. Slaveks 110—115. Slavonija 33—35. Trboveljska 336—340. Union paromlin 320.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.1325. Pariz 15.10. London 25.1375. Newyork 516.50. Milan 18.7375. raga 15.31. Dunaj 73.05.

Trst: Beograd 48.60—48.90. Pariz 79.75—80.25. Newyork 27.50—27.60. London 138.80—139.20. Curih 532—535. Dunaj 869—392.

Konferenca gospodarskih zbornic v Ljubljani

Včeraj popoldne so se udeleženci konference gospodarskih zbornic odpravili z avtomobili v Vevče, kjer so si ogledali tamno papirnico. Bili so od podjetja in delavstva prisrčno pozdravljeni. Tovarniška poslopja so bila vsa v zastavah in zelenju. Gostje so si z zanimanjem ogledovali tovarniške naprave in zasledovali nastajanje papirja v strojih. Po ogledu jim je tovarna priredila zakusko, pri kateri je bilo izmenjanih tudi več govorov.

Sinoči se je vršil v vseh kazinskih prostorih na čast udeležencem gospodarske konference rout, ki ga je priredila ljubljanska Zbornica. V bogato in zelo okusno okrašeni veliki dvorani so se zbrali poleg delegatov gospodarskih zbornic iz vse države predstavniki in zastopniki vseh večjih ljubljanskih gospodarskih korporacij in institucij ter zastopniki državnih in avtonomnih oblasti, med njimi veliki župan dr. Balistič, gerenta dr. Puc in g. Likozar, rektor dr. Pitamice itd. Prisotna je bila tudi dvorana dama ga. dr. Tavčarjeva.

Po pozdravu predsednika g. Jelčina sta gđ. Majdičeva in g. Betetto oduševila poslušalce z izbranimi pevskimi točkami, poštvalno pa sta sodelovala tudi orkester in z drugimi pevci ojačeni pevski zbor Merkurja. V živahnem prijateljskem razgovoru so ostali udeleženci v prostorih Kazine in razkošnih lokalih ljubljanskega kluba zbrani pozno v noč in navezali še več tako potrebnih in dobrih prijateljskih stikov.

DANAŠNJA SEJA.

Danas popoldne so se konference gospodarskih zbornic nadaljevala. Takoj po otvoritvi je predsednik predlagal, naj konferenca zavzame stališče napram znanim netrinitumskim in beogradskim konvencijam iz Italije. O predlogu se je razvila kratka debata ter je bilo sklenjeno, da posebna odbor sestavi rezolucijo, v kateri bo apeliral na Narodno skupščino, naj ne sklene in ne odobri ničesar, kar bi moglo škodovati interesom našega pomorstva in s tem obenem interesom cele države.

Nato se je nadaljeval včeraj prekinjeni dnevni red. Dr. Bogdan Durbesic s Susaka je predlagal o kabotazi. Konstatiral je, da je prometna služba na naših obalah vrlo pomembna, čemur je največ krivo pomanjkanje ladij in nerentabilnost prevoza. Morala bi se vršiti redna služba med posameznimi lukami na naši obali, vzdrževati pa se bi moral takisto stalen promet z Italijo in Albanijo. To pa je mogoče doseči le, če da vlada parobrodskim družbam primeren podpora. Potrebno bi bilo tudi, da sklene vlada pogodbe s parobrodskimi podjetji, ki bi imele veljavnost več let naprej. Parobrodsko podjetje bi morala biti oproščena neposrednih davkov, ki bi jo vsako podjetnost. Takisto potrebno bi bilo, da vlada ukine carino na vse broderske potrebščine, ki jih moramo uvažati, in na uvoz ladij samih, ki jih parobrodne družbe naroče iz inozemstva. Rezolucija, ki jo je referent prečital koncem svojega predavanja, se izroči v pretrës za redigiranje celotne rezolucije.

O veliki obalni in dolgi plovi bi je referiral dr. Marjan Mažuranič iz Zagreba. Uvodoma je poudarjal, da je ta plovi za vsako državo največjega pomena, saj leži na njej ves uvoz in izvoz. Zato polagajo vse velike pomorske države nanje veliko pažnjo. A kako je pri nas? Koliko ladij imamo mi na razpolago za veliko plovi? In kakšne so te ladje? Zelo malo jih imamo in še te so po veliki večini stare, nemoderne, neodgovarjajoče sedanji dobi. Naša trgovska mornarica šteje le dva 120.000 ton, to je 12krat manj kakor Italija in 160krat manj kakor Anglija. Jugoslavija daleko več izvozi in uvozi kakor bi mogla zmagati naša trgovska mornarica, če bi se pečala zgolj z izvozom in uvozom. Iz tega sledi, da naš denar ne ostane doma nogo gre v tuje žepce. Napram zapadu imamo mi samo eno redno progno, na Kanarske otoke, ki jo vzdržuje «Oceanija»; nekaj več jih je proti Levantu (Dubrovačka in Jadranska plovidba), nimamo pa nobenih stalnih zvez z Anglijo, Francijo itd. Italija daje svoji veliki plovi vsako leto okoli 70 milijonov di-

narjev podpore, še več Francija, mi pa ne dobimo od države ničesar. Pod takimi pogoji ne moremo vzdržati konkurence s svetom. Jugoslavija mora upoštevati, da nas morje veže s svetom, sredstvo za to pa je velika plovi. Zato predlagam, da konferenca pozove merodajne faktorje, naj obrnejo vso pažnjo veliki obalni in dolgi plovi, ki je bila dosedaj docela zanemarljiva.

Za tem je govoril dr. Cvjetković, ravnatelj pomorske akademije v Bakru, o strokovnem pouku o pomorstvu. Naša država ima tri pomorske akademije: v Bakru, Dubrovniku in Kotoru. Dostop v te šole imajo srednješolci, ki so absolvirali štiri razrede gimnazije, realke in drugih srednjih šol.

Dr. Cvjetković meni, da to ni praktično; bolje bi bilo, da bi bili le trije pripravljeni razredi v akademiji, iz katerih bi smel kandidat brez izpita prestopiti v višjo akademijo, ki bi štela pet razredov. Te pomorske akademije bi morale biti enakovredne s srednjimi šolami, tako da bi njih absolvent imel dostop na univerzo. V to svrhu bi se morala na njih neoblikovno poučevati latinščina. Kakršen je sedanjí nstrol naših pomorskih akademij, one ne pripravljajo gojencev za pomorske častnike, nego fabricirajo iz njih pomorske carinike.

O referatu g. Cvjetkovića se je razvila daljša debata; dr. Medini je zagovarjal dosedanjí sistem, dočim se je dr. Mažuranič priključil predlogom g. Cvjetkovića. Rezolucija se izvršit odboru.

O naši zunanji trgovini je govoril dr. Medini iz Dubrovnika. Navajal je, da so naše luke v slabem položaju. Ne morejo konkurirati ne Trstu, ne Reki, v sled česar gre večina našega pomorskega prometa preko slednjih dveh luk, ki sta mnogo cenejši kakor n. pr. Gruž. Naše luke se bodo morale razvijati uspešno šele tedaj, če jih bo podpirala država s tem, da bo znižala tako železniške kakor tudi pomorske tarife.

Referat o prometu preko šolun-ske luke je prečital dr. Popović, tajnik Industrijske zbornice v Beogradu.

Izvajal je, koliko važnosti, zlasti za Južno Srbijo, je Solun, ki predstavlja edini naravni izhod vsega južnega dela naše države na svetovna tržišča. Zato je treba vedno in vedno opozarjati merodajne faktorje, da je vitalnega pomena za našo državo, da se sklene zgrsko vlado pogodba za razširjenje jugoslovenske svobodne zone v Solunu. Poleg tega je treba gledati na ta, da se čim prej in čim bolj izpopolnijo železniške zveze južnega dela naše države s Solunom.

S tem referatom je bil dnevni red izčrpan. Na predlog predsednika se je takoj redigirala brzojavka na Narodno skupščino, ki se glasi:

Konferenca gospodarskih zbornic iz vse države na sestanku v Ljubljani je vzela v pretrës vsa aktualna vprašanja našega pomorstva in bo predložila kraljevski vladi strokovnjaško izdelane predloge v pogledu pospeševanja te važne gospodarske panoge. Ker se sedaj v Narodni skupščini rešujejo pogodbe in konvencije s kraljevino Italijo, katero, kakor se zdi, težko tangirajo našo pomorsko politiko, a gospodarske organizacije niso imele prilike biti zaslišane, ko so se vršila pogajanja, mora konferenca gospodarskih zbornic opozoriti Narodno skupščino na največjo opreznost, da ne bi se z izglasovanjem teh konvencij in pogodb ne povzročila škoda gospodarskemu razvoju celokupne države.

Nato je bila konferenca zaključena. Jutri se vsi delegati udeležte otvoritve velesejma in si bodo ogledali razstavljeno blago.

Žarnice

129 Osrām — vsakovršne najceneje

J. Gorec, palača Kreditne banke.

Imenovanja in vpokojitve v učiteljski službi

Imenovani so: za učiteljico ženske osnovne šole v Studenih pri Mariboru stalna učiteljica v Belenšaku Stefanija Fink, za stalno učiteljico v Mežici učiteljica v Kapli Marija Sadnek - Vučnik, za stalno učiteljico v Puconcih tamošnja učiteljica Sarlota Luthar, za stalno učiteljico III. ženske osnovne šole v Ljubljani učiteljica v Predvoru Josipina Mihelič - Majde, za stalnega učitelja v Brigi stalni učitelj v Papežah Rudolf Obrekar, za stalno učiteljico v Naklem stalna učiteljica pri Sv. Duhu pri Rakeku Franja Grom, za stalno učiteljico v St. Vidu pri Ljubljani stalna učiteljica v Kropi Marija Zirovnik, za stalno učiteljico v Zemetu srez Kastav učiteljica v Osijeku III. Vilma Čalovčević, za stalno učiteljico III. ženske osnovne šole v Mariboru učiteljica na vladni državnega ženskega učiteljskega v Mariboru Ida Vodenik - Stedri, za stalno učiteljico I. ženske osnovne šole v Mariboru učiteljica na vladni državnega ženskega učiteljskega v Mariboru Milka Bračič.

Upokojeni so: učitelj in nadzornik šolskih vrstov v Ljubljani Josip Strekelj, učiteljica v Mengšu Marica Salabava - Vranjek, šolski upravitelj pri Sv. Jakobu ob Savi Srečko Nagu, šolski upravitelj v Ribnici Fran Stefančič, profesorja moškega učiteljskega v Mariboru Janez Vreže in Friderik Sijanec, šolski upravitelj v Lajsterbergu - Krčevini Miroslav Pučelik, učitelj IV. moške osnovne šole v Mariboru Franjo Serajnik, učiteljica v St. Janžu pri Dravogradu Ana Čepin - Wutt in učitelj v Sošanju Jakob Vrečk. V istih »Službenih Novinah« (št. 139) je izšel ukaz o napredovanju večjega števila učiteljev in učiteljic v Sloveniji.

Politični položaj na Poljskem

Varšava, 21. junija.

Bartlova vlada še vedno ni definitivna, ker je prišlo baš te dni do važnih sprememb. Nekatere portfelje dobe drugi politiki. S temi spremembami hoče ministrski predsednik ustreči vsem strankam in dokazati svojo objektivnost. Spremembe v Bartlovem kabinetu so zelo važne. Posebno važnost pripisujejo politični krogi imenovanju Staniewiczza za ministra agrarne reforme, kar je tudi razumljivo, ker je to vprašanje na Poljskem zelo pereče. S tem pa spremembe na vladi še niso končane. Pričakovati je, da bosta imenovana še ta teden prosvetni in zunanji ministri, ker sta doslej oba resorta zasedena le provizorno.

Javnost se še vedno najbolj zanima za ustavne reforme, o katerih se govori in debatira povsod. Politični krogi dobro vedo, da vse politične stranke priznavajo potrebo večjih ali manjših sprememb v ustavi, tako da gre bolj za obseg teh sprememb, kakor za princip. Politiki so se o reformi ustave že izjavili. Te dni je posegel v polemiko tudi ministrski predsednik, ki je v varšavskih listih ostro kritiziral dosedanjí parlamentarni sistem. Med drugim je naglasil, da ne namerava nastopiti proti parlamentarizmu kot takemu, pač pa hoče parlamentarni red nekoliko spremeniti in zboljšati. Bartlova vlada stoji na stališču, da mora biti Poljska zavarovana tudi v slučaju, če ji parlament ne more ali ne zna pomagati. Usoda države ne sme biti odvisna od medsebojne borbe strank.

V praksi zahtevajo zagovorniki ustavnih reform, naj dobi prezident pravico legislative za slučaj, če parlament ne dela. Te težnje je ministrski predsednik priznal in izjavil, da so v interesu države. Razlogi, ki silijo vlado k ustavnim reformam, so notranje-političnega značaja. Gre v prvi vrsti za temeljito sanacijo gospodarskega življenja, kakor tudi za razveljavljenje nekaterih zastarelih zakonov.

III.

Serjoža se skoraj ni dotaknil obeda. Oziral se je radovedno okrog, da se orijentira, kje je in kaj vse to pomeni. Anton Gerasimovič je zalil vsako žlico juhe z žganjem. Valentina je pa nalivala sebi in Serjoži sladko vino.

— Evo, to vam je menažerija, — je začel Anton Gerasimovič svoj neskončni govor: — Valentino vidite, Dosjo ste videli, morske prešičke in ječe vam pa sami pokazeta. Ah, da, skoraj bi bil pozabil kanarčeta. V salonu na oknu je. To je tudi pevec, moj učenec, mali Tamarjo. Opere mu sicer še ne gredo gladko izpod rok, pač pa sem ga naučil zgrgoletiti znano narodno »Čizik, čizik, kje si bil?« — Valentina, popravi si haljo. Vidiš, ti bi se morala preobleči, ker si bolj potrebna kot jaz. Sediš za mizo naga. Nikar tako ne sili v Sergeja Ivanoviča. Saj se niti pomešiti ne moreva. O čem sva že govorila v restavraciji? Da, vi ste rekli, da ne priznavate dekadentske literature zato, ker je realna. Nu — s, dovolite mi skromno vprašanje: kdo je za definiral pojem o realizmu? Kaj je realno in kaj ni? In sploh — kdo pa more spoznati tako komplicirano mehaniko kot je življenje? Ze davno je dokazano, da je življenje tisočkrat neverjetnejše kot najneverjetnejša izmišljotina. A vsi kričijo: življenjsko, življenjsko. Nu, vzemimo n. pr. mene. Saj sem življenjski pojav, mar ne? Tudi Valentina je menda živa. In kako mislite — mar ni življenjski pojav tudi to, da vas ves čas gleda z zaljubljenimi očmi? Valentina, zdaj je na že dovolj. — je dejal

Javnost komentira zlasti zahtevo ministrskega predsednika, naj se prezidentovo ime ne vlačí v strankarsko polemiko, ker se sicer izpodbija njegova in državna avtoriteta, ki jo Poljska zdaj nujno potrebuje.

Prosveta

Koncert Glasbene Matice

Ob priliki VI. ljubljanskega velesejma prireditelj Glasbene Matice v Ljubljani velik oratorijski koncert pod vodstvom kapelnika narodnega gledališča g. Nika Stritofa. Izvaja se široko oratorij »Abrahamova žrtva«. Pri izvedbi tega dela sodelujejo sledeči solisti: ga. Vilma Thierry-Kavčnikova poje Saro, Abrahamovo ženo, gđ. Milena Verbičeva poje sinka Izaka. Očaka Abraham ga. Julij Betetto, pastirja Kresaja Knittel Zdenko, Boga očeta Sekula Alojzij in slugo Šimana Završan Ivan. Zbore angelov, zbor Sarinih služabnikov ter zbor pastirjev in naroda pa izvaja pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske, broječ okrog 100 članov in članic. Orkestrsko spremljevanje je poverjeno opernemu orkestru.

Oratorij »Abrahamova žrtva« ima pravzaprav tri dele, in to po psihi oseb, ki nastopajo v njem in pa po vsebini dela. Prvi del nam slika veselo življenje pastirjev in pastirice, njihovo zabavo po končanem dnevnem delu ter iskreno večerno molitev pred počitkom. V drugem delu pozove Bog očca Abraham, da žrtvuje sina edince Izaka. Težka je slutnja Abrahamove žene Saro in neizmeren je boleost očaka Abraham, ki mora slediti božjemu pozivu. V tretjem delu nagradi Bog očca Abrahamovo udanost in poslušnost; nepopisno veselje zavladava sled tega v Abrahamovi družini in med vsemi njegovi podložniki, ki v končni hini, močnijo zahvali Bogu vsega mogočnemu, končajo oratorij.

Koncert se vrši 1. julija (v četrtek) ob 20. v veliki dvorani Uniona. Predprodaja vstopnic v Matični knjigi.

Slavna predstavila v operi. Danes v petek, se pojeta v operi na čast udeležencem kongresa trgovskih in obrtnih zbornic naše kraljevine dve operi in sicer Leoncavallo »Giumači« ter Puccini »Giani Schicchi«. Glavne vloge v »Giumačih« so v rokah g. Lovsetove ter g. Holodkova in Knitla. Poleg njih sodelujeta še g. Mitrovič in Mohorič. Nasl. vloge v »Giani Schicchi« poje g. Janjo, ostale vloge so v rokah g. Poličeve, Potučkove, Ramšakove in Ribičeve ter g. Banovca, Mitroviča, Mohorka, Perka, Šublja in Zupana. Predstava se poje za red C.

Sokol

Državni uradniki in zlet v Pragi. Jugoslovenski Sokolski Savez je vložil že pred meseci na ministrski svet prošnjo, da dovolí vsem državnim uradnikom po službeni možnosti izreden dopust, da se lahko udeležijo zleta v Pragi. Po ponovnih urgenceh je dobil JSS iz kabineta ministrskega predsedstva odgovor pod P. M. br. 89078-6 26, da mora vsak uradnik prošiti pri pristojnem šefu za dopust.

Zavarovanje vsega članstva, ki se udeležijo vsesokolskega zleta. Radi številnih mezd na železnica je zavaroval JSS vse članstvo, ki se udeležijo vsesokolskega zleta v Pragi. Vsak član je zavarovan za nezgode med vožnjo v Prago in nazaj in sicer za 10.000 Din za slučaj smrti in za 30.000 Din za slučaj invalidnosti. Kdor hoče biti zavarovan, mora plačati pri svojem društvu 4 Din. Društva morajo ta denar poslati JSS do 28. tm.

Odhod Sokola II. v Prago. V soboto dne 26. t. m. ob 20. uri zvečer priredi Sokol II. v gostilni pri Mraku na Rimski cesti s sodelovanjem pevskega odseka, ki s to priložitvijo zaključí svojo letošnjo sezono, sestanek vsega članstva, ki se udeležijo vsesokolskega zleta v Pragi, da poda vse potrebne podatke in navodila. Ker je v tem pogledu sestanek izredne važnosti, je v interesu posameznika, da se ga točno udeleží. Zdravo! — Odbor Sokola Ljubljana II.

strogo, — veš kaj, to je pa že svinjarija. V tvoji navzročnosti človek sploh ne more resno govoriti.

In vendar je govoril in govoril. Serjoža se je pa vlijudno smehljaj. Ob enem je proti svoji volji iskal Valentina oči in kadar so se njuni pogledi srečali, je povesil oči in zagledal njene pohotne ustnice, ki so se mu kar ponujale. Seveda takih oči in ustnic ni videl prvič, pa tudi najrazličnejše imitacije strasti mu niso bile tuje, toda za to skromno meščansko mizo je bila čudna Valentina mečmasa nekaj izrednega.

— Ne bova zaostajala za Antonom Gerasimovičem, — se je oglasila Valentina ter nalila sebi in Serjoži muskatelca. — Pijte, da se čim prej napijete. — Nikar je ne poslušajte, — je govoril Anton Gerasimovič. — Moja žena je namreč — šema. Nalašč hlini razuzdanost, da vidi, kako boste reagirali.

— Valentina Aleksejeva igra izbor no sv. io zapeljivo vlogo, — je dejal Serjoža v zadregu.

— Res, kaj res? — je vprašala Valentina in se mu udajala z očmi.

— Kaj se pravi »res«? je vzkliknil Anton Gerasimovič.

— On misli, da imam vlogo. Ne, moj dragi, jaz sploh ne igrām, — je spregovorila počasi in resno.

— Neumnost! — je dejal Anton Gerasimovič, — in konec besedi. — Pojdi in pripravi nama kavo.

Valentina je odšla in se kmalu vrnila.

— Tudi Doska se je zaljubila, — je dečala smeje. — kava je že davno ku-

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: Petek, 25. junija 1926; katoličani: Febronija in Prosper; pravoslavni: 12. junija: Onufrije; muslimani: 14. zilhidge 1344; židje: 13. tamuza 5686.

Jutri: Sobota, 26. junija 1926; katoličani: Ivan in Pavel; pravoslavni: 13. junija: Akilina in Ana; muslimani: 15. zilhidge; židje: 14. tamuza 5686.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Opera: »Giumači«, »Gianni Schicchi«. Kino Matice: »Ljubimkanje v garnizi«; »Ljubljanski dvor: »Častnik dunajsko garde; Kino Ideal: »Dva viračika«.

Koncert Slavca ob 20. v hotelu Union. Groharjeva razstava v Jakopičevem paviljonu ves dan.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Jurčičev trg; Ustar, Sv. Petra cesta; Jošt, Celovška cesta.

Jutri: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Solnce zaide danes ob 19.51 in vzide jutri ob 4.13.

Mesec zaide ponoči ob 3.46 in vzide jutri ob 20.36 (polna luna).

Iz domače kronike

Beogradski listi prinašajo zabavno zgodbo, ki so jo te dni doživeli prebivalci Kralja Milana ulice. V sredo popoldne se je na dvorišču hiše 90 pojavil neki svečenik, ki je blagoslovljal vodo, mrmral je nerazumljive molitvice in živahno gestikuliral z rokami. Njegovo čudno vedenje je zbudilo pozornost hišnih prebivalcev, ki so obvestili policijo. Neznatnega svečenika so prepeljali na policijski urad, kjer so ugotovili, da je identičen s patrom Jurjem Svetličem, ki je v Rakovici poročil kavararja Toma Tomiča z neko demimondko v Evinem kostumu. Patra Svetliča, ki je nenormalen, so prepeljali na opazovalni oddelek bolnice.

Pred kasacijskim sodiščem v Novem Sadu se je te dni vršila razprava v poslednji instanci proti Nikoli Gavriloviću, ki je umoril svojo mater in ji zadal okoli 20 ran z nožem. Preteklo leto je bil Nikola Gavrilović obsojen na doživljenjsko ječo, kasacijsko sodišče pa je kazen sedaj potrdilo.

V Skoplju se je 23. t. m. obesil na straži vojaški redov Josip Lisič, ki se je bil na straži sprl s svojimi tovariši. Preprij je opazil službojuči častnik, ki je Lisiča aretiraj. Ko ga je eno uro kasneje hotel poklicati k raportu, je presenečen opazil, da si je redov iz strahu pred kaznijo končal življenje.

Pri Zagrebu se je včeraj primerila težka nesreča. Okoli 8. zjutra, je padel sprevodnik Mirko Siročić v bližini papirnice pod vagon, ki mu je odtrgal obe nogi. Ponesrečenega železnicaarja, očeta petero otrok, so prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

Včeraj popoldne okoli pol 9. ure se je v Mariboru v Tattenbachovi ulici primerila težka nesreča, čije žrtve je postal 18letni delavec Mihael Plevnik. Plevnik, ki je bil pomožni delavec pri mestnem električnem podjetju, je delal pri zamenjavi starega droga. Na majhnem dvokolesnem vozičku so pripeljali okoli 9 metrov dolg drog. Debelejši konec so takoj položili na tla. Monter je nato odmaknil izpod droga voziček, delavec Marčič pa, ki je držal za zgornji konec droga, je drog spustil. Plevnik je stal tik za Marčičem, ko je ta izpuštil drog in je naglo odskočil. Nesreča je hotela, da je skočil ravno pod padajoči drog. Udarce je bil tako silen, da je bila mladeniču zdrobljena lobanja in je obledel takoj mrtev. Truplo tragično ponesrečenega mladeniča so prepeljali v mrtvašnico na Pobrežje.

V noči od 21. na 22. t. m. je brzovlak pri Zemunu povozil tri delavce, ki so zaspali na progi. Vse tri težko ranjene delavce so prepeljali v bolnico, ni pa upanja, da okrevajo.

Anatol Kammenski:

Menažerija

Prišla je Dosja v bluzi s pretirano kratkimi rokavi in majhnem, izvijajočem predpasniku — tudi čisto mlada in nič podobna služkinji. Imela je krasno gladko frizuro in malce zagorel obraz, krvavo rdeča usta in divne plave oči. In te oči so kar požirale Serjožo. Ustavila se je na pragu, držala svoje gole roke v žepih predpasnika in čakala.

— Nu, kaj pa zijaš, nikar ga tako ne glej! — je zarežala gospodinja. Saj ni tvoji, marveč moj gost. Prižgi luč in prinesi juho. Nu, kaj nisi slišala? Le urno, — je zakričala na videz strogo. — Ti, Antoša, bi se pa lahko ta čas v spalnici preoblekel. Kar videti te ne morem v žaketu. Obledi bluzo — tako se imenuje v mojem žargonu njegov suknič. — nu, pojdi vendar. Sam si ga privedel, zdaj si pa ljubosumen. Kaj morem za to, da mi je všeč?

— Veste, strašno ste mi všeč, — je nadaljevala, ko je odšel Anton Gerasimovič v spalnico, da se preobleče. — Nikar me ne glejte kot blazno žensko. Gotovo ste svetski človek in zato vas nobena družba ne more spraviti v zadrego. Nu, nikar se me ne bojte saj ne grizem! Sediva in kratkočasilas vas bom, kakor je navada v višjih krogih. Doska! Prižgala si luč in že zopet tičiš tu! Pojdi no v kuhinjo.

Serjoža Ljutikov, ki ni mogel slediti neskončni vrsti njenih smehljajev in intonacij, celemu potoku nepričakovanih in čudno mamečih besed, je pri-

maknil po svoji stari navadi stol in sedel k Valentini.

— Kaj res?... Zelo me veseli... To je pa res originalno... Ne, čemu neki?... Sergej Ivanovič mi je ime... to je bilo vse, kar je spravil iz sebe.

— Služite v oddelku mojega moža? — je vprašala Valentina. — Torej sem neke vrste vaše predstojništvo... O, tisočkrat strožja bom, kot je moj mož. Niti misliti si ne morete, kako daleč gredo moje zahteve... Kadar se smejete, imate na licih jamice... Dovolite vprašanje: sem vam všeč?

— Zelo mi li in čarobni ste, — je dejal Serjoža.

— Nu, kaj pa vam je na meni najbolj všeč?

— To je težko povedati...

— Kar poskusite, pa ne bo težko. No, ena, dve, tri.

Pogledala mu je naravnost v oči in naenkrat je postal njen pogled naivno nezmišeln. Nato se je prav po otročje na ves glas zasmejala in zbežala iz sobe. Serjoža je videl, kako se je že na pragu nizek, temen val njene frizure razpuštil in zalil belo nakoto njenih ramen. Ostal je sam in še nekaj minut je slišal v sosednji sobi, menda v spalnici, Valentinin smeh, vmes pa neprestano godrnjanje Antona Gerasimoviča.

— Nu, evo nas, — je dejala, ko se je vrnila s preoblečenim možem iz spalnice. — Prav za prav je moj možič imeniten dečko, samo piti in filozofirati bi ne smel. Menda ste se me prav zares ustrašili, Sergej Ivanovič. Nu, nič ne de, se že na kak način privadiš. Zdaj pa k obedu, gospoda.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 25. junija 1926.

Vsem čenjenim naročnikom našega lista smo priložili danes položnice v svrhu, obnovitve naročnine. Kdor ima naročnino vplačano že za naprej, naj položnico ohrani. Ob enem prosimo vse one naročnike, ki imajo na naročnini še kak zaostanek, da tudi tega nakazejo skupno z naročnino za mesec julij. — Uprava »Slov. Narod«.

Češkoslovaško odlikovanje Beograda. Češkoslovaški poslanik Jan Šebá bo v nedeljo 27. t. m. v Narodni skupščini na svetni način izročil mestu Beogradu odlikovanje prezidenta Masaryka češkoslovaški vojni križ; isto odlikovanje sta že prejeli mestni Kragujevac in Sabac.

Novi stanovanjski zakon. Minister za socialno politiko Milan Simonović je na prvi seji skupščinskega odbora, ki proučava novi stanovanjski zakon, podal daljšo izjavo, naglašajoč, da vlada privoljuje v skrajšanje veljavnosti novega stanovanjskega zakona. Veljavnost novega zakona naj bi se znižala na 8 mesecev. Člani opozicije, zlasti samostojni demokrate, so stvarno kritizirali nekatere določbe novega stanovanjskega zakona, poudarjajoč, da ima zakon zelo veliko bistvenih pogrškov. Te pogrške bodo povečale še sedaj obstoječo zmedo v pravnem razmerju med hišnimi lastniki in najemniki. Posl. Demetrovič je opozoril vladno večino, da vlada sama ne ve, koliko časa še velja stari stanovanjski zakon, ker predlaga, da novi zakon stopi takoj z dnem objavljenja v veljavo. Minister Simonović je priznal napako ter je privolil, da novi zakon stopi v veljavo šele s 1. novembrom, to poteče veljavnost sedanjega zakona. Posl. dr. Grisogono je tudi omenil, da se a prejšnja vlada obvezala prispevati za zikanje malih uradniških stanovanj z zneskom 30 do 50 milijonov Din. Vlada RH gre noliče preko teh obvez. Vlada večina je v načelu sprejela zakonski načrt o spremembi n podaljšanju stanovanjskega zakona. Dales prične odbor s podrobno razpravo.

Nadškof dr. Bauer v Beogradu. Zaprški nadškof dr. Bauer je včeraj posetil mestnega ministra ver in prosvetnega ministra Mišo Trifunovića ter interveniral v vzhnih, rimsko - katoliško cerkev zadevajočih vprašanjih.

Objave »Uradnega listca«. »Uradni list« z dne 25. junija objavlja med drugim tedavno in Narodni skupščini sprejeti zakon o spremembi člena 289. finančnega zakona za proračunsko leto 1926—1927. kakor tudi nekatere uredbe osrednje vlade glede uvozne tarife.

Razpuščeno društvo. Mariborski veliki župan je razpustil podružnico »Krišćanske šole« v Polensaku, ker sploh ni prišla delovati. Kakor znano, se je »Krišćanska šola« ustanovila v Ljubljani s ciljem, da se bori za versko šolo v naši državi in da vodi propagando, da se v tem smislu sklene tudi novi šolski zakon. Lanško leto je »Krišćanska šola« priredila večje zborovanje v Ljubljani in je pričela organizirati podružnice po deželi. Svoj delokrog je razširila tudi na mariborsko oblast.

Razpisana mesta. Razpisani ste službeni mesti sreskih sanitetnih referentov v Slovenjgradu in v Šmarju pri Jelšah. — Prošnje do 15. julija t. l. na velikega župana mariborske oblasti. Pri okrožnem sodišču v Mariboru je razpisano mesto pisarniškega ravnatelja. Prošnje do 10. julija na predsedništvo okrožnega sodišča v Mariboru.

Konkurzi. Odpravljen je konkurz nad firmo »Theofil Drexlers Buch-, Kunst-, Musikalien- und Schreibmaterialien Handlung Fritz Rasch« v Celju. Odpravljen je tudi konkurz nad imovino Ignacija Baloha v Mariboru. Razglašen je konkurz nad imovino Nežike Pfeiferjeve, trgovke v Petrinji. Prijavi rok do 24. julija t. l. na okrožno sodišče v Novem mestu.

Praznik ljudske prosvete. Na Vidovdan praznuje vse šole, vsi prosvetni zavodi in kulturna društva v državi praznik ljudske prosvete. Ob tej priliki se bodo zbirali prostovoljni prispevki za fond ljudske izobrazbe. Ta fond se porabi za tiskanje knjig, ki bodo namenjene ljudstvu. Prosvetno ministristvo je pozvalo vse prosvetne delavce, naj se udeležijo te akcije.

Iz državne službe. Za veterinarja pri okrajnem glavarstvu Ljutomer - Radgoni s sedežem v Gornji Radgoni je imenovan tajnik veterinarskega oddelka v poljedelskem ministristvu Franjo Lobnik; veterinar pri okrajnem glavarstvu Ljutomer-Radgoni Franjo Baš je premeščen k okrajnemu glavarstvu Maribor - Levi breg.

Iz sodne službe. Imenovani so: za višja deželno sodna svetnika 4. skupine I. kat. pri deželnem sodišču v Ljubljani deželno sodnika Jakob Antloga in Mihael Vehovar, za deželno sodnega svetnika 4. skupine I. kat. pri deželnem sodišču v Ljubljani okrajni sodnik Anton Avseč; premeščen sta predstojnik okrajnega sodišča v Ptuj dr. Anton Stuhelc k deželnemu sodišču v Ljubljani in predstojnik okrajnega sodišča v Murski Soboti dr. Fran Kovčica k okrajnemu sodišču v Mariboru.

Iz poštne službe. Za poštne uradnika pri pošti Ljubljana I je imenovan sprednik in vpokojeni poštni uradnik Fran Prali. Za poštne uradnika v Beogradu je imenovan vpokojeni kontrolor Matija Meden.

Šola za kmetijstvo in živinorejo v Rakičanah. Na predlog poljedelskega ministristva se ustanovi v Rakičanah v Prekmurju posebna šola za kmetijstvo in živinorejo. Tečaj na tej šoli bodo trajali eno leto. — Velik aerodrom pri Zemunu. V Bežaniji pri Zemunu gradijo velik aerodrom. V nekaj dneh se zgradi prostran hangar, ki bo ves iz železa in betona. Pričakujejo, da bo aerodrom z vsemi potrebnimi pritliklinami in instalacijami zgrajen do jeseni. Stučil bo pred vsem zračnemu prometu med Beogradom in Zagrebom.

— Odvetniški izpit sta napravila danes pri višem deželnem sodišču odvetniška kandidata g. dr. Fran Lokar iz Ljubljane in dr. Maks Snuderl iz Maribora.

— Nove telefonske proge. Do jeseni približno do 1. oktobra bodo po objavi poštne ministristva izročene prometu telefonske proge Zagreb-Maribor, Zagreb-Sarajevo, Zagreb-Osijek in Zagreb-Koprivnica. Na podlagi mednarodnega načrta se bo gradilo tudi več mednarodnih prog, za katere bo država morala izdati nad pol milijarde dinarjev. Podaljša se v prvi vrsti telefonska proga Beograd - Zagreb preko Maribora do Dunaja in Prage. Beograd bo tudi preko Subotice direktno zvezan z Dunajem in Prago.

— Objava važnih natečajev. Uradni list priobčuje v 58. številki natečaje za sprejem učen v babilško šolo v Beogradu, gojencev v pomorsko vojaško akademijo v Dubrovniku, gojencev v vojaško-obrtno šolo v Kragujevacu in gojencev v inženjersko podčastniško šolo v Mariboru. Na te natečaje, ki so objavljeni v celoti, interesente opozarjamo.

— Slovenski filatelisti čakajo že mesec na prodajo starih spremnic, na katerih se nahajajo vsakovrstne frankovne in deloma tudi portovne znamke. Sprva se je govorilo, da se bo prodaja vršila na tukanjši poštni direkciji, a kmalu se je čula govorica, da bodo zgoraj omenjene spremnice poslali v Beograd, zadnje dni se pa šepeta, da spremnice ne bodo prodane ne v Ljubljani ne v Beogradu, ampak v — Zagrebu. S tem bi bili slovenski filatelisti občno prizadeti, zato pozivamo odločilne činitelje, naj to nakano preprečijo! — Filatelisti.

— Poštini uradnikom-Sokolom. Načelnik »Poštne Nakupne« v Pragi poziva brate Sokole, njih družine in sorodnike, ki bodo prišli na vsesokolski zlet v Prago, da obiščejo Pošto Nakupno na Vinogradih, Fochova 58, si ogledajo društveno podjetje ter obедуjejo in večerjajo v Poštini kuhinji v Pragi II, Bredova ulica 2 (poslopje poštne ravnateljstva, tretji vhod), ki bo v rečenih dneh kuhala in nudila izdatne obede po 5 Kč za 2500 oseb.

— Hranilne vloge v poštini hranilnici. Po izjavi poštne ministristva prične 1. julija t. l. sprejemati hranilne vloge tudi poštna hranilnica.

— Iz našega državljanstva so izstopili: Franjo Erjavec, geometer v Pragi, rodom iz Idrije, Matija Frank, magister farmacije v Linzu, pristojen v Ptuj, Karel Smonik, kovač v Hafendorfu, rodom iz Sv. Lovrenca, Josip Koler, privatni uradnik v Spitalu, rodom iz Gerline, France Zofel, delavec v Gleisdorfu, pristojen v Prevalje, Karolina Aichelster, zasebnica v Gradcu, rodom iz Vipave, Alojzij Umlaut, župnik v Olomucu, pristojen v Veliko vas srez Litija, Jernej Koražija, delavec v Dimlahu, rodom iz Tlake, Kristan Ferlan, zasebnik v Hochtregstru, pristojen v Dol pri Hrastniku, Ivan Poje, uradnik v Leobnu, rodom iz Rogatica in Matija Obal, delavec v Kapfenbergu, rodom iz Gradišča.

— Denarni zavodi v Sloveniji na Vidovdan, dne 28. junija, ne poslujejo. Društvo bančnih zavodov v Sloveniji.

— Društvo upokojenega učiteljstva Slovenije bo zborovalo 3. julija ob 2. popoldne v šoli na Ledini. Člani in članice, ki si hočejo ogledati velesjem, imajo v dopisu naznanjeno znižano vstopnino. Velesjem si ogledamo v treh skupinah. Prva se zbere pred vhomom v petek 2. julija ob 15., druga v soboto 3. julija ob 10., tretja pa v nedeljo 4. julija tudi ob 10. popoldne. Odbor.

— Društvo stanovanjskih najemnikov v Celju sklicuje za nedeljo 27. junija ob 9. popoldne protestni shod v restavracijo Narodnega doma. Na shodu se bo protestiralo proti nameravani spremembi in poslabšanju stanovanjskega zakona.

— Zdravniški honorarji. Zdravniška zbornica razglša: Po sklepu zborničnega odbora je vsak zdravnik dolžan zahtevati za vsako ordinacijo, vsak obisk ali konzilij takojšnje plačilo; le pri več časa trajajoči bolezni ob sklepu zdravljenja. Hišni zdravniki so izjemoma upravičeni. Da razpošiljajo račune ob sklepa vsakega pol leta.

— Kongres učiteljstva meščanskih šol bo letos 4. 5. in 6. julija v Sarajevu. Na dnevnem redu letošnjega kongresa so za enoten ustroj, razvoj in procvit meščanskih šol v naši kraljevini zelo važna vprašanja. Stanovska dolžnost učiteljstva meščanskih šol je, da se udeležijo tega kongresa v največjem številu.

— Tragična smrt Mariborčana v Zagrebu. Včeraj popoldne se je v Zagrebu smrtno ponesrečil zidarski pomočnik Anton Skaza, rojen leta 1868. v Mariboru. Na Maksimirski cesti je padel s krova neke strehe in nezavesten obeljal. V bolnici je kasneje podlegel poškodbam. Pokojni je bil poročen.

Iz Ljubljane

— Vsekomu svoje! Pišejo nam: Magistrat Ljubljanski je razpisal oddajo težakih in zidarskih del za novo stanovanjsko hišo ob Ahaclevi cesti. Zgradba bo stala obično težke milijone in samo po sebi je umljivo, da se bo moralo posojilo do gotovega termina obrestovati in amortizirati. V teh poslopih je predvidenih 80 stanovanj — od ene do treh sob s pritliklinami. Da bo s temi zgradbami tudi velik del mesta modern olepšan, ni treba še posebej omenjati. S tozadnim sklepom je gerentski svet dokumentiral svoje pravo pojmovanje o socialnih in higijenskih potrebah sedanjega časa, dasi si je v svojem sklepom naložil težko breme in odgovornost! — Tudi Zagreb je započel svoj čas podobno akcijo, toda finančno stanje in davčna moč zagrebške občine napravljajo ljubljanski je kakor orjak proti pritlikavcu. Naš gerentski svet dela tiho in vztrajno, ali on razume socializem v pozitivnem delu in ne kakor konglomerat

prejšnjega občinskega sveta v frazah in kričavosti ter s tistimi ogabnimi strankarsko-političnimi tendencami, ki jih je danes med Slovenci vsak pošten človek do grla sit! Zato: Vsakemu svoje in vsa čast gerentskemu svetu!

— Velesejem do 7. zvečer odprt. Uprava Ljubljanskega velesjema je sklenila radi dolgih junjskih in julijskih dni podaljšati vsakodnevno zatvoritev sejmšča do 7. zvečer. S tem bo ustrezno zlasti uradnikom in delavstvu, ki je do 5. popoldne zaposleno in bo tako zamoglo pohiteti še malo na velesjem. Razstavnih paviljoni se bodo začeli zapirati ob pol 7. naprej, tako da se bo sejmšče do 7. ure polagoma izpraznilo.

— Nemški »Reise- und Verkehrs-Bureau« je delal letos po celi Nemčiji v najširšem slogu brezplačno propagando za naš ljubljanski velesjem. Kot protiuslugo je družba naprosila upravo velesjema, da se razobesijo po sejmšči njeni propagandni plakati. Plakati so umetniško dovršeno izdelani in predstavljajo lepo gorsko sliko. Imajo pa samo nemško besedilo. Uprava velesjema bo nekaj teh plakatov razobesila, vsako spreminjanje besedila pa bi kvarilo umetniško lice plakata. Toliko v vednost našemu narodnemu občinstvu, da ne bi bilo kakih prigovorov.

— Vpisovanje učen na I. dekliški osnovni šoli pri Sv. Jakobu se vrši v zmlski oddolka velikega župana ljubljanske oblasti z dne 8. maja t. l. P. br. 909 dne 30. junija, 1. in 2. julija, vselej ob 8. do 12. v pritišju levo, soba št. 5. Učenke, ki še niso posešale te šole, naj prinese s seboj: krstni list, domovinski list in potrdilo o cepljenju koz. Ker se moramo pri vpisovanju ozirati na šolske okolišje, opozarjamo roditelje, da obsega šolski okoliš naše šole vse ulice, ceste in trge, ki leže v sledeči obmejni črti: Marmonova ulica (jugozahodni del), Rimska legija (zahodni del), Rimska cesta (južni del), Valvazorjev trg (južni in zahodni del), Vegova ulica (zahodni del), Petercelova ulica (južni del), Židovska steza (južni del), Jurčičev trg, Hradečkova cesta, Cankarjev nabrežje, Pogacarjev trg, Šolski dvorovi, Kopitarjeva ulica (zahodni del), Strelška ulica (jugozahodni del), Gruberjev kanal (do Poljanskega mostu), Poljanski most, Hradečkova vasa, Dolenjska cesta do Galjevice, Ižanska cesta do mitnice.

— Razstava srednje tehniške šole. Otvorjeni sta letos dve razstavi. Na Ljubljanskem velesjemu (polodprti prostor paviljona H) je otvorena šolska jubilejna razstava v proslavo 25-letnice umetno-obrtno strokovne šole in 15-letnice državne obrtne šole, ki se je iz njih današnji zavod razvil. Razstavijo vsi oddelki šole, vsak oddelke pa le nekaj najzanimivejših del, tako da razstava predloži celotni ustrojzavoda. V poslopju Tehniške srednje šole (Kaskarčeva ul. 9) je za čas velesjema otvorena vsakoletna razstava risb iz prostorskega risanja vseh oddelkov, dalje risb in ročnih del kiparske in rizbarske, Keramiške in Zenske obrtne šole.

Pridite, da vidite,

kaj vse nudi tovarna - „Mirim“ čokolade. Nanizane so na velesjemu tako fine stvari, da bi človek kar sedel in jedel.

115-T

— Občinstvo ponovno opozarjamo na današnji Slavčev koncert, ki se vrši ob 20. v Unionu. Na koncertu sodeluje operni tenorist g. S. Banovec, ki zapoje koncem prvega dela sporeda 3 samospeve. Kot pianista sodelujeta gđ. M. Čopova, ki je ravno letos absolvirala ljubljanski konservatorij, ter g. M. Lipovšek. V drugem delu sporeda nastopi v prvi vrsti ženski zbor, ki zapoje 3 pesmi, dve Dvočkovici in eno Sukovo. Mešani zbor zapoje v zadnji točki Adamčevi skladbi: »Večere« in »Zrelo žito« ter dve Ocvirkovi. Ocvirkovo »Zimsko jutro« se v Ljubljani izvaja prvič. Koncert vodi Slavčev zborovodja profesor Josip Brnobič. — Vstopnice od 7. ure naprej v Unionu.

— I. deška meščanska šola v Ljubljani priredi v II. nadstropju šolskega poslopja na Prulah razstavo risb, ki so jih učenci izgotovili v letošnjem šolskem letu. Razstava bo otvorena v nedeljo 27. tm. in v ponedeljek 28. tm. od 8.—12. popoldne. — Ravnateljstvo vabi starše učencev in prijatelje šole, da si to razstavo ogledajo.

— Zadruga brivcev naznanja, da bodo brivnice v ponedeljek in torek odprte samo do 12. popoldne. V nedeljo 27. t. m. bodo brivnice cel dan zaprte. — Načelnstvo.

— Paviljon Vidmar nasl. na veseljenem prostoru velesjema priporoča svoja izborna pristna vina, sveže pivo ter dobro kuhinjo vsem obiskovalcem velesjema. — Abonent na popolno dnevno hrano ali le obed se sprejemajo po najnižji ceni. — Poskusite! 668-n

„Čajanka!“ Zahtevajte povsod najzadnejše čajne mešanice „Čajanka“. Glavna zaloga pri tvrdki Franc Kovač, Ljubljana, Hrenova ulica 19. 114/T

— Slavnostna akademija tehniške srednje šole v Ljubljani se vrši v ponedeljek 28. t. m. ob pol 9. v šolskem poslopju. Z akademijo se proslavljajo Vidov dan in pa pomembne šolske obležitice. Ravnateljstvo vabi vse prijatelje zavoda in roditelje učencev in učenk, da se akademije udeležijo.

— Otroške obleke. Kristofič-Bučar.

— Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Siskli priredi na Vidov dan 28. t. m. na telovadnici ljubljanskega Sokola v Tivoliju poleg velesjema veliko javno telovadbo. Proizvajala bodo vsa ljubljanska sokolska društva krasne telovadne točke, namenjene za vsesokolski zlet v Pragi. — Kdor se zanima za vsesokolski zlet, bo gotovo prišel pogledat nastop naših najboljših telovadcev. Torej na svidenje! Zbirališče telovadcev ob 4. pred Narodnim domom. 674n

— Ij Fino batistasto perilo in vse vrste predpasnikov priporoča Kristofič-Bučar.

— TRGOVCI IN INTERESENTI V ČAJU! Oglejte si priložnost poseta velesjema »BUDDHA« čajni razstavnih prostor v paviljonu H št. 461—465, kjer dobite vsa potrebna pojasnila. — Segajte po zanimivi propagandni knjižici!

Iz Celja

— Vprašanje nove tiskarne v Celju. Pišejo nam: Kakor smo že poročali, se namerava Družba sv. Mohorja preseliti v svojo tiskarno iz Prevalja v Celje. Te dni se je mudilo v Celju več društvenih zastopnikov, da nakupijo primerno hišo, oziroma najamejo lokale za tiskarno. Kakor čujemo, so potekla zadevna pogajanja brez uspeha. Mislimo, da bi bila za Celje še ena nova tiskarna že iz gospodarskih vidikov odveč. Vseled tega tudi ne bi bila kdo ve kako v prid grafičnemu delavstvu, ker bi radi naraščajoče konkurence preštevilnih podjetij v Celju in iz tega izvirajoče medsebojne gospodarske oslabelosti gotovo trpela stalnost delavstva.

— Razstava risb na državni meščanski šoli v Celju bo v dneh 28. in 29. t. m. od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

— Dohodnina za mesto Celje je odmerjena. V času od 1. do 15. julija bodo v pisarni davčnega okrajnega oblastva v Celju razgrnjeni na vpogled izkazi o predpisu dohodnine za davčno leto 1926.

— Ciril - Metodovi podružnici v Celju priredita v korist šolski družbi v nedeljo dne 4. julija cvetlični dan.

Sport

— Iz sekcije Z. N. S. (Službeno.) Tekmo rezerv Jadran: Hermes v nedeljo 27. t. m. ob 14. sodi gosp. Kemperle. — Tajnik.

— Slavija zmagala nam Sparto v tekmi za zlati pokal. Včeraj se je v Pragi vršila finalna pokalna tekma med Slavijo in Sparto za zlati pokal CSAF. Kakor v jeseni, ko je zmagala s 3 : 1, tako je tudi včeraj Slavija uspešno porazila svojega najjačjšega nasprotnika. Rezultat tekme je bil 4 : 3 (4 : 1) v korist Slavije. Praskemu derbyju je prisostvovalo rekordno število gledalcev.

— Hajdukova turneja v Španijo. Španski Hajduk odide v septembru na Špansko, kjer odigra 2—4 igre v Barceloni, nato pa gostuje na Kanarskih otokih, kjer igra štiri tekme.

— Hazena. Atena — Ilirija 7 : 4 (2 : 2). Ker družina Primorja ni nastopila, se je včeraj mesto tekme Atena — Primorje vršila prijateljska tekma med družinama Ilirije in Atena. Proti pričakovanju je zmagala Atena. Ilirija je nastopila s štirimi rezervami, Atena kompletna. Tekma ni bila na posebni višini. Dobro je sodil g. Doberlet.

— Hazenska tekma med timoma A in B. Jutri, v soboto, popoldne se vrši na prostoru Ilirije hazenska tekma med dvema timoma Ljubljane; tekma naj da končno jase

no sliko, kako sestaviti reprezentanco Ljubljane, ki nastopi proti Mariboru. Za tekmo pridejo v poštev sledeče igralke: Atena: Doberlet, Černe, Schriffier, Jančigaj, Godler in Zupančič; od Ilirije: Jermol I in II, Vider, Oman, Koch, Petan, Koželj, Privšek, Brodar. Tekma prične ob 7.; vsaka igralka mora prinesiti s seboj kompletno opremo. Proti vsem, ki bi se ne odzvali, se bo najstrožje postopalo. — Tehnični referent.

— Dunajska Hakoah je včeraj porazila v prvenstveni tekmi Slovana s 5 : 3, Vienna pa je odpravila Rudolphshügel s 4 : 1. V prijateljski tekmi je Rapid zmagal nad Admiro s 3 : 0, Hertha pa nad Cricketerji s 5 : 1 (2 : 0).

— Zagreb — Ljubljana. V nedeljo 27. t. m. se vrši v Zagrebu medmestna nogometna tekma Zagreb — Ljubljana. Postava Zagreba je sledeča: Friedrich, Mantler, Remec, Jurinič, Šep, Kunst, Urbanke, Agić, Leinert, Buble, Szarasz. Podsavezni kapetan L. N. P. je določil za Ljubljano sledeče mostvo: Erman I., Pleš, Jančigaj—Zemljak, Zupančič Gabe, Zupančič Lado—Čebobin, Erman A., Buljevec, Uršič, Camernik, Rizerve: Oman, Marchiotti. Kakor Zagreb, tako tudi Ljubljana ni postavila v boj svoje elite. Ilirija igra namreč v praznikih v Celovcu in Gradcu ali Linču in zato večine svojih igralcev ni mogla staviti na razpolago.

— Gostovanje A. S. K. Primorja v Mariboru in Ptuj. V ponedeljek gostuje A. S. K. Primorje v Ptuj proti S. K. Ptuj, v torek proti I. S. S. K. Mariboru.

— Hazenska tekma Ljubljana — Maribor. V ponedeljek se vrši v Mariboru medmestna hazenska tekma med reprezentanco Ljubljane in Maribora.

— Mariborski Rapid gostuje 28. in 29. t. m. v Celovcu.

Danes

1940

— zadnji dan srčkana —

Baby Peggy

v komediji „Dva vražička“

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Kino Ideal

Strelec pozor!

V nedeljo 27. t. m. velika strelška tekma S. L. D. na vojaškem strelišču v Ljubljani od 7. do 12. in od 14. do 19. Dopoldne se strelja s krogljo, popoldni tudi z zrnjem. — Vstop brezplačen, sicer za člana S. L. D. in ostale tekmovalce. Za streljanje se plača prijavnina za vsako tarčo po 10 Din. — Po streljanju zabava v »Zvezdi«. — S. L. D. 664n

P-p-pokorno javljam, da je

najboljša dosedaj izdelana veseloigra brez dvoma

Ljubimkanje v garniziji

Snov je vzeta iz življenja bivših avstrijskih oficirjev. — V glavnih vlogah nastopajo samo znane in splošno priljubljene filmske zvezde kot:

Harry Liedtke, Lilian Harwey, Mary Kid, Hans Junkermann itd.

Imenitne so scene: Temperamentna plesalka Anita in armijski komandant Eppendorff. — Lepa grofica Marija Šarlota in mladi kapetan Wallendorf. — Potok na povelje. — »Disciplina«. — P-p-pokorno javljam...! — »Porok«. — Gospod nadporočnik je moja soprega...! — Snaga je pol zdravja. — Deveta ura. — Ljubezem, komični zapletljaji brez kraja in konca ter smeh, smeh in zopet smeh. — Predstave se vrše ob 4., pol 6., pol 8. in 9. — V nedeljo ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. — Pri vseh predstavah svira prvovrstni umetniški orkester, najnovejša dujskega slagerje.

ELITNI KINO MATICA, vodilni kino v Ljubljani. Tel. 124

— Pridite in nasmejali se boste! —

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

dne 15. junija 1926 (v oklepaju razlika v primeru s stanjem dne 8. junija).

Aktiva: Kovinska podlaga v kovancem zlatu 79.824.000,13 Din, v kovancem srebru 17.504.840,10, v tujih monetah 478.899,56, v depozitih in raznih valutah 362.145,432 — skupaj 428.953.160,79 (— 975.990,04). Posojila: na menice 1.057.117,451, na vrednote 217.169.989,75 — skupaj 1.274.341.440,75 (— 975.990,04). Posojila za izmenjavo kronskih novčanic 1.151.923.815,49, račun časne izmenjave 349.119.858,65 (+ 121.123,80), državni dolgov 2.966.855,034, vrednost drž. domen, zastavljenih za izdajanje novčanic 2.138.877,163. Saldo raznih računov 500 mil. 299.294,54 (— 979.695,23). Skupaj 8 milijard 804.969.269,22 Din.

Pasiva: Od glavnice izplačano 29 mil. 833.800, rezervni fond 7.740.438,42, novčani-ve v obtoku 5.549.022,740 (— 118.597,590), državni račun časne razmenjave 349 mil. 119.858,65 (+ 121.123,80), državne terjatve po raznih računih 129.988.046,72 (+ 45 mil. 699.332,94), razne obveznosti 517.948.902,43 (+ 609.449,91), državne terjatve za zastavljen domene 2.138.877,163, ažijo za kupovanje zlata 82.338,318 — skupaj 8 milijard 804.969.269,22.

—g Monopolski dohodki naraščajo. Iz statistike podatkov uprave državnih monopolov je razvidno, da monopolski dohodki neprestano naraščajo. Od 1. aprila 1925 do 31. marca 1926 so znašali dohodki od tobaka 1.698.256,327, od soli 357.042,727, od petroleja 151.152,147, od žgalič 143.546,114, od cigaretnega papirja 141.288,974 in razni drugi dohodki 7.733,108 — skupaj 2.503.019,400 Din. Proračunsko leto 1924/25 je dalo 2.357.017,260 Din, tako da znaša prirastek 157,729,480 Din.

—g Reorganizacija tarjane službe. Na zadnji seji Centrale industrijskih korporacij je dal zastopnik prometnega ministrstva zelo važno izjavo o reorganizaciji tarjane službe. Priznal je, da nam primanjkuje tarjanih strokovnjakov in da jih je v celi državi komaj 30. Ker se ta panoga prometne službe na železnica in v pomorstvu vedno bolj razvija, se prometno ministrstvo že davno peča s tem problemom. Ker je potreba strokovnjakov vedno večja, hoče prometno ministrstvo in generalna direkcija železnice za vsako ceno do konca leta reorga-nizirati tarjano službo.

—g Neposredni davki. V aprilu so znašali neposredni davki 99.239.656,88 Din, dočim je v proračunu predvideno 154.036.563 dinarjev 71 para. — Od 1. januarja do 30. aprila je vproračunu predvideno 521.449,602 dinarja in 69 para, država je pa dobila 453 milijonov 90.889 Din 88 para.

—g Nov železniški pravilnik. V generalni direkciji državnih železnice je podpisan nov pravilnik o manipulaciji z blagom na železnici. Doslej je bilo v veljavi več takih pravilnikov. Za Slovenijo je veljal bivši avstrijski, za Hrvatsko, Slavonijo in Vojvodino madžarski, dalje so veljali bosanski, srbski in še drugi pravilniki v raznih jezikih in sistemih. Vsaka pokrajina je imela svoj pravilnik. Z novim pravilnikom so vsi predpisi unificirani in izpopolnjeni. Pravilnik bo v kratkem natisnjen, na kar ga dobe vse postaje.

—g Vagoni za izvozno sezono. V prometnem ministrstvu se je vršila te dni kon-

ferenca, na kateri se je razpravljalo o ukrepih, ki so potrebni, da se zagotovi za izvozno sezono dovolj vagonov. Prometni minister je že izdal vsem direktorjem potrebna navodila, tako da vagonov nikjer ne bo primanjkovalo.

—g Zvišanje madžarskih železniških tarif. V tarifi za direktno prevažanje potnikov in prtljage v prometu med postajami državnih železnice SHS in postajami nemških državnih železnice v tranzitu preko Češke, slovaške, Avstrije in Madžarske, se s 1. julijem povišajo tarife na madžarskih progah za okroglo 15%.

—g Nova madžarska valuta. S 1. julijem dobi Madžarska novo valuto, in sicer takozvani «pengő», ki se deli na 100 fillerjev (kratice «P» in «F»). En pengő = 125 tisoč dosedanjih madžarskih kron, en filler torej 1250 kron.

Napisi na ploščah prevlečeni s radiotinkturo, morejo se čitati tudi ponoči. En primer:

To in ono

Odlikovanje Amundsenovih tovarišev

Iz Osla poročajo: Koncem preteklega tedna je razpravljala občinski svet v posebni seji o načinov, kako bi izrazil odličnim udeležencem Amundsenove ekspedicije oficijelno zahvalo. Občinski svet je sklenil predložiti parlamentu naj poviša nadporočnika Ruser-Larsena in topniškega korporala v čin kapitana vojnega brodovja, poročnika Omdala pa v čin nadporočnika. Tega izrednega povišanja ne more podeliti kralji, niti vlada, marveč samo parlament. Ruser Larsen je za starejšimi kolegi sedmi po vrsti, dočim bi Wisting, ki je bil kapitan Amundsenove ladje »Maud«, kot podčastnik rednim potom nikoli ne mogel postati kapitan. Omdal je zdaj aktivni poročnik brez oficirske plače.

Po poročilih iz Newyorka je zapustil Amundsen s svojim spremstvom Nome in če ga ne bo oviral led, doseže v Newyorku parnik »Bergenfiord« tako, da se vrne v Evropo sredi julija.

Neurja brez konca in kraja

Iz vseh krajev Srednje Evrope prihajajo nova poročila o neprestanih viharjih, povodnjah in orkanih brez konca in kraja. Silen nali v Pincgavski dolini je povzročil v treh vaseh ogromno materijelno škodo. Odnesele je večjo množino raznega materijala in lesa. Tudi potok Rimming, o katerem smo že včeraj poročali, je povzročil ogromno škodo. Podrl je celo vrsto mostov in jezo.

Tudi na Moravskem so velike povodnji. Reki Morava in Dyja stalno naraščata. V nevarnosti so vse naselbine ob moravsko-avstrijski meji. Voda že prestopa visoke nasipe. Požarne brambе in pijonirji skušajo nasipe zvišati. Ogrožena je zlasti ravnica od Dürnkuta do izliva Morave v Donavo.

Nad Budimpešto se je včeraj utrgal silen oblak, ki je povzročil mnogo škode. Predmesta so bila popolnoma pod vodo. Donava je začela rapidno naraščati ter e popravila bližnje ulice in ceste. Policija je bila prisiljena na več krajih izprazniti stanovanja. V Novi

Pešti so bili kanali s peskom povsem zasuti. Zato je voda vdrla na ulice in segla visoko v stanovanja. Nenadna povodenj je na več mestih prekinila električno napeljavo. Trije mestni okrajji so bili vso noč brez električne razsvetljave. V predmestjih so morali okoli tisoč rodbin povsem deložirati. Požarna bramba je posredovala v šestdesetih slučajih. Materijalna škoda je velika. O nalihih in nevihtah poročajo tudi iz madžarske pokrajine.

Po poročilih iz Berlina Laba še vedno narašča. Pri Magdeburgu je predrila nasipe in poplavila več tisoč orolov rodovitne zemlje. Žetev je popolnoma uničena. Tudi reka Stupenica je več kilometrov daleč poplavila polje in opustošila nad 10.000 orolov rodovitne zemlje.

Neprestano deževje vlada tudi na Tirolskem. Bodensko jezero rapidno narašča in je ponekod že prestopilo bregove. Samo včeraj je jezero naraslo za 14 cm. Del Bregenza je že pod vodo. Od hiše do hiše so napravili mostove iz desk. Najvišje stanje jezera iz leta 1886 je že prekoračeno in le še par centimetrov manjka, pa bo doseženo stanje jezera v l. 1640, ko je voda povzročila veliko katastrofo in cel del Bregenza razrušila.

Zgodovinski avto

V par dneh bo 12. obletnica atentata v Sarajevu, kateremu sta podlegla bivši avstrijski prestolonaslednik in njegova soproga. Atentatu je sledila po enomesecnem pripravljanju objava vojne Srbije, nato je izbruhnil svetovna vojna.

Kakor znano, se je atentat zgodil na ta način, da je prestolonaslednik Ferdinand vtrajal na tem, da obišče ranjenega adjutanta v bolnici. Vozil se je v avtu in v avtu ga je doletela smrt.

Avto je vsled tega prešel v zgodovino in postal slaven. Vozilo, s katerim se je prestolonaslednik vozil po sara-jevskih ulicah, je bilo državna last in pridrženo šefu bosansko-hercegovinske vlade. To mesto je ob tistem času zavezal general Potiorek. Avto je ostal tudi po atentatu v službi bosansko-hercegovinske vlade do konca svetovne vojne.

Ko je nato sledilo ujedinenje, se je

začel posluževati avta novi deželni bosanski šef dr. Srškić, ki je pozneje postal minister. Na avtu se še danes poznajo drobiči in luknje, ki jih je povzročila eksplozivna bomba. Doktor Srškić je imel z avtom razne nezgode, tako da ga je spravil v garažo, ne da bi ga uporabljal. Avto je nato kupil trgovec Ragib Cavar iz Capline v Dalmaciji, ki je z njim prevažal pošto med Caplino in Imotskim. Februarja letošnjega leta pa se je avto preuknil. V časopisu je zlobnež napisal, da nosi avto nesrečo, ker je to avto, na katerem sta bila ubita avstrijski prestolonaslednik in njegova soproga. Prebivalstvo je vsled tega postalo pozorno in se ga izogibalo. Potniki ga o'klanjajo; lastnik ga je moral vtakniti v garažo, ker ni več za pošto rabo. Avto je iz tovarne Fia ter še danes prvovrsten stroj. Nemara ga bo moral lastnik prodati v drug kraj naše države, kjer ne bodo vedeli za njegovo zloglasno preteklost.

Tudi dunajski listi so zabeležili te članke naših dnevnikov. Pristavljajo pa, da njih vsebina ne more odgovorjati resnici. Po njihovih informacijah je bil namreč Fran Ferdinandov usodni avto kmalu po atentatu prepeljan na Dunaj. Tam so ga shranili v vojnem muzeju, kjer se nahaja še danes. Avto ni tipa Fiat, kakor avto, o katerem pišejo jugoslovenski listi, ampak izdelek tt. Graf & Stift. Razločno se poznajo na njem še sledovi revolverskih krogel.

Kar se tiče avta, o katerem poročajo jugoslovenski listi, so dunajski dnevniki mnenja, da je spadal med kolono, ki je vozila na Vidov dan v Sarajevu Ferdinandovo spremstvo. Ta avto je bil brččas last generala Potioreka ali pa bosanske deželne vlade in ni izključeno, da se res tudi na njem poznajo sledovi revolverskih strelcev.

Najkrasnejše

shimmy klobuke

za gospode v raznih barvah, najmodernejše od Din 110, dečka pa od Din 55 naprej je založila trdka

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

Samomor gledališke krasotice

Te dni so poročali listi, da se je v londonskem gledališču Drury Lane Theater usmrtila znana pariška igralka in pevka, krasotica Regine Flory. Bila je intimna prijateljica z vsemi sinovi starodavnih angleških plemenitaških in finančnih rodbin ter uživala glas izredno duhovite mladence. Zagonetna smrt je povzročila povsod govorice o njenih zvezah, nakar je policija prevzela stvar ter začela brskati po vzrokih.

Regine Flory se je pripeljala v sredo prejšnjega tedna z aeroplanom iz Pariza v London, ne da bi za to vedel detektiv, ki so, ga stariši ranjke pevke poverili z nadzorstvom. Regine Flory je že opetovano poiskovala izvršiti samomor, kar pa se ji je bilo doslej vedno ponesrečilo. Zato so sorodniki in prijatelji najeli detektiva, ki jo je stalno nadziral, da prepreči katastrofo.

Regine Flory se je z letališča napotila naravnost v direkcijo Drury Lane Theatra, kjer se je prijavila pri direktorju. Med pogovorom je potegnila

iz ročne torbice samokres in ga izpala trikrat zaporedoma proti svojemu srcu.

Flory Regine je postala v zadnjih letih strastna morfinistka. Z morfinjem si je ubila vsako voljo in veselje življenja. Ta strup je tekom let popolnoma razjedel njen mladi organizem, je napravil razburljivo in brezvoljno. Razen tega je živela zadnja leta prece razposajeno, kar je vplivalo na njeno živce.

Regina je prosila znanega ji direktorja omenjenega londonskega gledališča, naj bi posredoval pri sklenitvi turnee po Angliji in gostovanju v Londonu, kar pa ji je direktor odbil. To jo je tako poparilo, da je pograbila po samomornem orožju ter se usmrtila.

Opetovano je piskusila, da se reš strasti po morfinju, kar pa ji ni uspelo. Njeno zdravje je bilo že precej omajano ko se je pred časom v Parizu seznanila z oženjenim dramaturgom, v katerega se je silno zaljubila. Malenkosten prepri je povzročil, da je Regine Flory nenadoma odpotovala v London, kjer se je holeta za stalno naseliti.

Zanimivo je, da se je v trenutku ko je Regine Flory govorila z direktorjem, predno se je usmrtila, njen detektiv nahajal pred vrati ter prisluškova razgovor. Ko je zapazil, da postaja razgovor prepripljiv, da se njegova varovanka vzemirja in da se je bati izbruh, je vdrl v sobo, toda bilo je že prepozno. V istem hipu se je že sprožil strel, ki je napravil konec mlademu in nekoč toli obetajočemu življenju umetnice Regine Flory.

8 dejanj šale in smeha

prinaša

Harold Lloyd

„Sv. Janez in kanarček“

Elitni Kino Matica

Umor ali samomor

Zagonetna smrt Frančiške Brazdilove iz Hrlice na Moravskem, o kateri smo poročali že včeraj, bo najbrž kmalu pojasnjena. Oblasti se niso moge ugotoviti, da-li gre za umor ali samomor. Sodna komisija na trupu namreč ni našla sledov nasilne smrti tako, da ni izključen samomor. S tem pa preiskava zagonetnega slučaja še ni končana in vse kaže, da ostane smrt mlade delavke še dolgo tajna.

Brazdilova najbrž ni bila popolnoma normalna. Njena rodbina je podvržena duševnim boleznim. Njena mati je bila že trikrat v norišnici, oče je pa hud pijanec. Doma so se neprestano prepirali in celo pretepali. Frančiška je nekaj dni pred smrtjo priznala roditeljem, da je že tri mesece noseča in sicer z nekim sumljivim možem, ki sedi zdaj v zaporu. Zato so bili prvi hip osumljeni umora domači. Toda preiskava ni mogla ničesar dokazati in tako pride v poštev druga možnost, da je Brazdilova izvršila samomor.

PALMA

KAVČUKASTE PETE IN PODPLATE nosite ob vsakem vremenu. »PALMA« ni razkošje ker daje elastično udobno hojo, ter je vsakemu praktičnemu in varčnemu človeku neobhodno potrebna tembolj, ker je mnogo bolj trajna in cenejša kakor usnje. Ena polizkušnja vas brž prepriča. Odtlej ne boste hoteli več nositi čevljev brez »PALME«.

PETER KOBAL Podružnica LJUBLJANA (Kolizej)
KRANJ, GLAVNI TRG

Velezaloga pohištva. Specijaliteta: klubgarniture. — Lastno tapetništvo in zaloga vseh tapetniških predmetov, Crin d'Afric (morska trava). 1931

Velesejem : Paviljon E
Razstava v Kolizeju.

Modroce
afrik, žimnate in fine volnene ter vse drugo
TAPETNIŠKO POHIŠTVO
kupite najceneje pri trdki
Rudolf Sever
Ljubljana, Gospodarska 6.

L. Mikuš
Mestni trg št. 15.
Tvornica dežnikov
zaloga izprehajalnih palic

Premog - drva
ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. —
Telefon 220. T-53

Oddam sobo
s posebnim vvhodom s 1. julijem. — Naslov pove uprava »Slo. Nar.«. 1939

Šivalni stroj
dobro ohranjen — na prodaj. — Ponudbe pod »Šivalni stroj/1913« na upravo »Slov. Naroda«.

Inštrukcija
čez počitnice išče priden učiteljskičnik pri boljši rodbini. — Ponudbe pod Instrukcija/1900 na upravo »Slov. Naroda«.

Naprodaj
vsled smrti polkovnika Puteanyja v gradu Tivolli, I. nadstropje, levo — jedilnica (barok), spalnica (barok in renaissance), jedilni servisi, stekleni servisi, razne ure in več drugim predmetov. Na ogled in naprodaj istotam. 1924

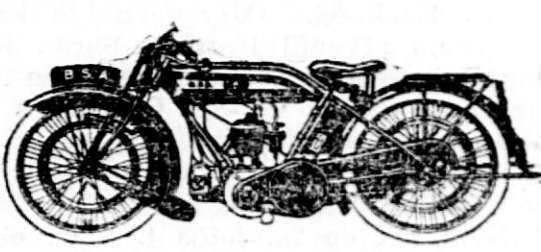
KOKS - ČEBIN
Wolfova 1/II Telefon 56

Prodaj posestvo
z vsemi gospodarskimi poslopi, oddaljeno pol ure od Kranja. — Ponudbe pod »Posestvo 1885« na upravo »Slov. Naroda«.

Klavir,
dobro ohranjen — se razd selitve takoj prodaj. — Ponudbe pod »Klavir 1925« na upravo »Slov. Naroda«.

Lokal
s stanovanjem na prometnem kraju v mestu ali na deželi — iščem. — Ponudbe pod »Lokal 1926« na upravo »Slov. Naroda«.

B. S. A. Motocikli
in prikolice najnovejši modeli 1926 l. po znižanih cenah dospeli. — Na ogled in poskušnjo pri
Jugo Auto
d. z o. z. Ljubljana, Dunajska cesta 6. — Telefon 23.
Ceniki na zahtevo brezplačno

Ključavničarski pomočnik,
priden in močan, zmožen slovenskega in nemškega jezika — išče službo. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod »Ključavničarstvo/1927« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Starine:
tabernaklje, sekretarje, garniture, komode, stekla, srebro, porcelan itd. kupujem po ljubiteljskih cenah. — Brze ponudbe z natančnim popisom in navedbo cene na: Julij pl. Huebmershofen »Silbernagel, Zagreb, Illica 131 a. 1476

Pletilni stroji
nemškega izdelka patent »Ideal« z jamstvom za nogavice, jopice, svitarje in vsakovrstne pletenine nudijo vsakomur najboljšo in sigurno eksistenco. V zalogi s poukom, ki je jako lahak, in po potrebi tudi s stanovanjem edino lepri
F. Kos, Ljubljana, Zidovska ul. 5
Generalni zastopnik.

RAZPIS.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo

težaških in zidarskih del

za zgradbo nove stanovanjske hiše na Ahaclevi cesti v Ljubljani.

Vsi potrebni podatki se dobe od sobote 26. junija t. l. naprej med uradnimi urami, v mestnem gradbenem uradu, Lingarjeva ulica št. 1.

Ponudbe bode vložiti najkasneje do 10. julija t. l. do 11. ure dopoldan pri imenovanem uradu.

Ljubljana, dne 23. junija 1926. 1912

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani :: prodaja 21-T

:: premog ::

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoskovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete

Naslov: PROMETNI ZAVOD za PREMOG d. d.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/1